

8

Yttrande över motion
2020:53 av
Socialdemokraterna,
Hanna Stymne Bratt
med flera om
Mammografi i hela
Region Stockholm
VKN 2020-0186

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Cancerprevention och screening
Katarina Lannervall

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-24

VKN 2020-0186

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Yttrande över motion 2020:53 av Socialdemokraterna, Hanna Stymne Bratt med flera om Mammografi i hela Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska yttra sig över motionen Mammografi i hela Region Stockholm. I motionen föreslår Socialdemokraterna, Hanna Stymne Bratt med flera att regionfullmäktige ska utreda om faktorer såsom bostadsort och restid påverkar nyttjandegraden av screeningprogrammet för bröstcancer med mammografi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:53 av Socialdemokraterna, Hanna Stymne Bratt med flera

Förslag till beslut

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:53 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Regionstyrelsen har begärt att vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska yttra sig över motionen 2020:53 mammografi i hela Region Stockholm. I motionen föreslår Socialdemokraterna, Hanna Stymne Bratt med flera att regionfullmäktige ska utreda om faktorer såsom bostadsort och restid påverkar nyttjandegraden av screeningprogrammet för bröstcancer med mammografi.

Att utreda en screeningmöjlighet för bröstcancer i form av mammografi på Norrtälje sjukhus och Södertälje sjukhus.

Att utreda förutsättningarna för att införa en mobil mammografi för att höja deltagandet i screeningprogrammet för bröstcancer i områden som idag har lägre deltagande.

Överväganden

Samtliga kvinnor 40–74 år som är folkbokförda i Region Stockholm kallas med cirka 2 års intervall till kostnadsfri mammografiscreening i enighet med Socialstyrelsens direktiv. Deltagandet i mammografi inom Region Stockholm ligger runt ca 70 procent. En tydlig nedgång ses från våren 2020, redan innan mammografienheterna tillfälligt pausades på grund av pandemin. Sedan hösten 2020 ökar deltagandet igen och är nu nästan på samma nivå som innan pandemin.

Förvaltningen har genom Regionalt cancercentrum (RCC) löpande uppdrag att säkra täckningen i screeningprogrammen, så förvaltningens bedömning är att det inte föreligger behov av ytterligare utredningsuppdrag. Karolinska universitetssjukhuset har tidigare undersökt huruvida en lokalitet i Norrort skulle kunna vara aktuell, men har bedömt att detta inte blir driftsrationellt. Deltagandet i mammografi bland kvinnor i Norrtälje sticker inte ut som avsevärt lägre än i andra stadsdelar/kommuner. Under 2020 varierade deltagandet mellan 58-76 procent i länet. För Norrtälje låg deltagandet på 63.1 procent.

I Södertälje finns redan tillgång till mammografi. RCC har tidigare gjort bedömningen att mobil enhet för mammografiscreening inte är motiverad i Region Stockholm, då det geografiska upptagningsområdet är relativt samlat samt att mobila mammografienheter är resurskrävande avseende personal, teknik, säkerhet och logistik.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär oförändrade konsekvenser för ekonomin.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslag till beslut innebär oförändrade konsekvenser för patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslag till beslut innebär oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser

Förslaget till beslut innebär oförändrade konsekvenser för miljön.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-24

VKN 2020-0186

Administrativa konsekvenser

Förslaget till beslut medför ingen påverkan på administration.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Lena Sharp
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Magnus Thyberg, 2021-03-24

MOTION 2020-10-13

Mammografi i hela Region Stockholm

Restiden för boende i regionens norra delar är orimligt lång – upp till tre timmar enkel väg – för de kvinnor som vill genomföra en screening för bröstcancer med mammografi. Samtidigt vet vi att det svenska screeningprogrammet sänker dödligheten i bröstcancer med 16-25 procent.

Under 2018 avled 1407 kvinnor i bröstcancer i Sverige. Det är den vanligaste cancerformen bland kvinnor i medelåldern och utgör cirka 30 procent av all cancersjukdom bland kvinnor. Samtidigt vet vi att tidig upptäckt av cancer generellt sett ger en bättre chans till överlevnad. Socialstyrelsens rekommendationer visar att det svenska screeningprogrammet för bröstcancer med mammografi sänker dödligheten i bröstcancer med 16-25 procent. Samtidigt är nyttjandegraden långt från 100 procent bland kvinnorna i vår region.

I Region Stockholm finns tre Bröstcentrum som erbjuder mammografi; på Södersjukhuset, Capio S:t Görans sjukhus och på Karolinska Universitetssjukhuset i Solna. För många av de boende i regionens norra delar innebär det en orimligt lång resväg för att genomföra en mammografi. Från orter såsom Herräng, Hallstavik och Grisslehamn kan det innebära en restid – enkel väg – på uppemot tre timmar med kollektivtrafiken. Det innebär att många kvinnor kan behöva ta en hel dags ledighet för att göra en mammografi. Vi socialdemokrater oroar oss över att den pågående Coronapandemin, där man avråds från icke-nödvändiga kollektivtrafikresor, gör att ännu fler avstår från att genomföra en bröstcancerscreening under 2020.

Deltagandet bland de som kallas till en mammografi skiljer sig mellan olika kommuner i Region Stockholm. Under 2018 varierade deltagandet per kommun mellan 76,6 procent och 63,5 procent. Någon nedbrytning av hur det ser ut inom kommunerna finns däremot inte. Deltagandet i exempelvis Norrtälje kommun är lågt jämfört med många andra kommuner.

Region Jämtland-Härjedalen är ett exempel på en region som med framgång infört en mobil mammografi som täcker delar av regionen där avståndet till ordinarie mottagning annars innebär risk för minskat deltagande.

En jämlik hälso- och sjukvård innebär att vårdens tjänster ska erbjudas på lika villkor till alla, oavsett bostadsort. En för lång resväg kan vara ett hinder för många att nyttja möjligheten till screening för bröstcancer. Vård ska alltid ges efter behov, tillgänglighet

är avgörande. Mammografi måste bli mer tillgängligt också för de som har långt till innerstaden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta:

- Att utreda om faktorer såsom bostadsort och restid påverkar nyttjandegraden av screeningprogrammet för bröstcancer med mammografi
- Att utreda en screeningmöjlighet för bröstcancer i form av mammografi på Norrtälje sjukhus och Södertälje sjukhus
- Att utreda förutsättningarna för att införa en mobil mammografi för att höja deltagandet i screeningprogrammet för bröstcancer i områden som idag har lägre deltagande

Hanna Stymne Bratt (S)

Nina Unesi (S)

Ing-Marie Elfström (S)

Ingrid Markström (S)

Victor Harju (S)